



## پرسش‌های متن

## پاسخ‌ها

<p>۱. واژه جغرافیا که برای اولین بار توسط ..... دانشمند یونانی ارائه شد، شامل کلمات GEO به معنای ..... و GRAPHY به معنای ..... است.</p>	<p>اراتوستن زمین ترسیم و توصیف</p>
<p>۲. اراتوستن جغرافیا را چگونه تعریف می‌کند؟</p>	<p>علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان</p>
<p>۳. امروزه جغرافی دانان، جغرافیا را چگونه تعریف می‌کنند؟</p>	<p>جغرافی دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و از آنها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.</p>
<p>۴. جغرافیا چگونه به سؤالات خود پاسخ می‌دهد؟</p>	<p>بین جغرافیا و سایر رشته‌ها ارتباط وجود دارد. جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می‌دهد.</p>
<p>۵. شاخه‌های فنون جغرافیا را نام ببرید.</p>	<p>سنجش از دور و GIS، روش‌های کمی در جغرافیا، نقشه‌کشی (کارتوگرافی)</p>
<p>۶. مهم‌ترین شاخه‌های جغرافیای طبیعی را نام ببرید.</p>	<p>ژئومورفولوژی، آب‌وهواشناسی، جغرافیای آب‌ها، جغرافیای زیستی، جغرافیای خاک‌ها</p>
<p>۷. کدام علوم به جغرافیای رفتاری و فرهنگی کمک بیشتری می‌کنند؟</p>	<p>انسان‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی</p>
<p>۸. دو مفهوم اساسی در علم جغرافیا را نام ببرید.</p>	<p>۱- مکان ۲- روابط متقابل انسان با محیط</p>
<p>۹. چگونه مکان‌ها دائماً تغییر شکل پیدا می‌کنند؟</p>	<p>در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند. این تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.</p>
<p>۱۰. دو عامل اساسی در علم جغرافیا کدام است؟</p>	<p>انسان و محیط</p>
<p>۱۱. مهم‌ترین عاملی که باعث برهم خوردن تعادل در محیط طبیعی می‌شود، چیست؟</p>	<p>انسان و فعالیت‌های او</p>



<p>انسان برای رفع نیازهای خود، به تغییر محیط (محیط طبیعی) دست می‌زند و در نتیجه، محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.</p>	<p><b>۱۲. محیط طبیعی چگونه به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود؟</b></p>
<p>۱- درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها ۲- نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها</p>	<p><b>۱۳. عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی چند شکل است؟ نام ببرید.</b></p>
<p>از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان با محیط را مطالعه و بررسی می‌کند، شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.</p>	<p><b>۱۴. چرا جغرافیا را علمی برای زندگی بهتر می‌دانیم؟</b></p>
<p>انسان محیط</p>	<p><b>۱۵. محیط جغرافیایی، حاصل روابط متقابل ..... و ..... است.</b></p>
<p>دید ترکیبی به معنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان است.</p>	<p><b>۱۶. منظور از دید ترکیبی یا کل‌نگری در جغرافیا چیست؟</b></p>
<p>به جغرافی‌دان کمک می‌کند تا به طور همه‌جانبه و جامع، پدیده‌ها را با همه ویژگی‌های آن در یک مکان، مطالعه و بررسی کند.</p>	<p><b>۱۷. اهمیت دید ترکیبی برای جغرافی‌دان چیست؟</b></p>
<p>۱- با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کنند. (نقشه‌خوانی) ۲- با مطالعه بافت جمعیت شهر، میزان رشد و امکان مهاجرتپذیری آن را حدس می‌زنند. (جغرافیای جمعیت) ۳- با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کنند. (جغرافیای آب‌ها) ۴- با مطالعه شرایط زیستی و اقلیمی منطقه، توان محیطی و اقتصادی شهر را بررسی می‌کنند. (جغرافیای زیستی، جغرافیای خاک‌ها)</p>	<p><b>۱۸. جغرافی‌دانان برای توسعه یک شهر با دید همه‌جانبه، به چه نکاتی توجه می‌کنند؟</b></p>

### پرسش متن ..... صفحه ۲ کتاب درسی

آیا شناخت محیط در جهت بهبود کیفیت زندگی انسان نقشی داشته است؟ بله؛ اطلاعاتی که درباره زیستگاه‌های مختلف و حتی مسائل مربوط به آداب، رسوم و سنت‌ها به دست می‌آوریم، در انتخاب مسکن، نوع لباس، انتخاب شغل و... به ما کمک می‌کند و باعث می‌شود با توجه به محیطی که در آن زندگی می‌کنیم، انتخاب‌های مناسب‌تری داشته باشیم.



### پرسش متن ..... صفحه ۳ کتاب درسی

چگونه منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیر دارد؟ وجود منابع معدنی باعث شکل‌گیری صنایع استخراجی و صنایع تبدیلی می‌شود و به دنبال آن، افراد به این مناطق جذب شده و شهرهای معدنی و صنعتی را به وجود می‌آورند.

### پرسش متن ..... صفحه ۵ کتاب درسی

به نظر شما کدام یک از این عملکردها تعادل محیط را در مدت طولانی حفظ می‌کند؟ درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها

### فعالیت (۱) ..... صفحه ۶ کتاب درسی

عملکرد مثبت و منفی انسان را در هر یک از نواحی زیر بررسی کنید و جدول را کامل نمایید.

زردکوه - چهارمحال و بختیاری، جنگل گلستان - استان گلستان، کویر مصر - اصفهان، ساحل بندر انزلی، گیلان

ناحیه	عملکرد مثبت انسان	عملکرد منفی انسان
کوهستانی	- جلوگیری از فرسایش خاک - تولید برق آبی - ایجاد ورزش‌های مناسب	- چرای بی‌رویه دام - گسترش مناطق مسکونی در نقاط مرتفع - آلودگی محیط
جنگلی	- ایجاد شرایط مناسب برای فعالیت‌های توریستی - استفاده بهینه از منابع جنگلی و توان کشاورزی منطقه	- قطع بی‌رویه درختان - آلودگی محیط جنگل - تجاوز به حریم جنگل
بیابانی	- استفاده از انرژی بادی و خورشیدی - ایجاد شرایط مناسب برای فعالیت‌های توریستی - تثبیت حرکت شن‌های روان	- استفاده بی‌رویه از آب‌های زیر زمینی - از بین بردن پوشش گیاهی این نواحی
ساحلی	- لایروبی کردن ساحل - صیادی، حمل و نقل	- آلودگی ساحل - تجاوز به حریم ساحلی

### فعالیت (۲) ..... صفحه ۷ کتاب درسی

اگر بخواهید با دید ترکیبی، روستای زیر را مورد مطالعه قرار دهید با توجه به شکل، چه سؤالاتی برای آن طرح می‌کنید؟



روستای پالنگان - کامیاران - کردستان

۱- شیب قرارگیری روستا چگونه است؟

۲- آیا وقوع سیل در این روستا امکان‌پذیر است؟

۳- آیا میزان منابع آب و شیب زمین منطقه برای توسعه فعالیت‌های کشاورزی مناسب است؟

۴- آیا مراتع روستا برای فعالیت‌های دامپروری مناسب است؟

۵- میزان رطوبت و بارندگی روستا به چه صورت است؟

۶- دسترسی روستا به خطوط ارتباطی چگونه است؟



## درس ۲: روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا

### پرسش‌ها کتب

### پاسخ‌ها

<p>چون در محیط جغرافیایی، اجزا و عوامل محیطی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.</p>	<p>۱. چرا جغرافی دانان با دید ترکیبی به مطالعه محیط می‌پردازند؟</p>
<p>۱- کجا؟ ۲- چه چیزی؟ ۳- چرا؟ ۴- چه موقع؟ ۵- چه کسی؟ یا چه کسانی؟ ۶- چطور؟</p>	<p>۲. سؤال‌های کلیدی و اساسی در جغرافیا را بیان کنید.</p>
<p>با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها</p>	<p>۳. سؤال «کجا»، با کدام رکن از علم جغرافیا ارتباط بیشتری دارد؟</p>
<p>«چه چیز»</p>	<p>۴. سؤال ..... ، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.</p>
<p>چون این عبارت بر ماهیت پدیده دلالت دارد، به سؤال اساسی «چه چیز» مربوط است.</p>	<p>۵. وجود ریزگردهای بیش از حد مجاز در هوا، به کدام سؤال جغرافیا مربوط است؟</p>
<p>«چرا»</p>	<p>۶. سؤال ..... ، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.</p>
<p>به روند زمانی موضوعات اشاره می‌کند. مثال: چه زمانی این پدیده شدت می‌یابد؟ در فصل گرم سال</p>	<p>۷. سؤال «چه موقع»، به چه نکته‌ای اشاره می‌کند؟ با مثال توضیح دهید.</p>
<p>سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»</p>	<p>۸. کدام سؤال، روابط متقابل انسان و محیط را بررسی می‌کند؟</p>
<p>سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. مثال: زمینه‌های به‌وجودآوردن این پدیده، چیست؟ قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها و...</p>	<p>۹. سؤال «چطور»، به مطالعه کدام ویژگی پدیده‌ها می‌پردازد؟ با مثال توضیح دهید.</p>
<p>۱- طرح سؤال و بیان مسئله ۲- تدوین فرضیه ۳- جمع‌آوری اطلاعات ۴- پردازش اطلاعات ۵- نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها</p>	<p>۱۰. مراحل تحقیق و پژوهش جغرافیایی را نام ببرید.</p>
<p>ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله به شکل سؤالی نوشته شده و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.</p>	<p>۱۱. پژوهشگر در گام بیان مسئله به چه نکاتی باید اهمیت بدهد؟</p>



<p>انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟</p>	<p><b>۱۲. در مرحله طرح سؤال و بیان مسئله، پژوهشگر از خود چه سؤالی می‌پرسد؟</b></p>
<p>چون با این کار درباره موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم‌تر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.</p>	<p><b>۱۳. چرا یک پژوهشگر باید به سابقه و پیشینه مسئله موردنظر خود اهمیت دهد؟</b></p>
<p>تدوین فرضیه دومین گام است. فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود، جهت می‌دهد. فرضیه، پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندان محقق به سؤال تحقیق است.</p>	<p><b>۱۴. دومین گام یک پژوهش جغرافیایی چیست؟ علت حساسیت آن را بیان کنید.</b></p>
<p>مسئله - پیشنهادها خبرهای اولیه</p>	<p><b>۱۵. پژوهشگر با توجه به خود، ..... و ..... را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند.</b></p>
<p>میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او</p>	<p><b>۱۶. فرضیه‌های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد؟</b></p>
<p>گام سوم، جمع‌آوری اطلاعات است که به دوروش کتابخانه‌ای و میدانی انجام می‌شود.</p>	<p><b>۱۷. گام سوم یک پژوهش جغرافیایی چیست؟ دو روش اصلی آن را بیان کنید.</b></p>
<p>این روش در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می‌گیرد و در برخی دیگر، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می‌شود. استفاده از نقشه، کتاب، مقالات، نشریات، سالنامه آماری، عکس هوایی و... نمونه‌هایی از منابع گردآوری اطلاعات در این روش است.</p>	<p><b>۱۸. روش کتابخانه‌ای در پژوهش‌های علمی را با ذکر چند مثال توضیح دهید.</b></p>
<p>پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات، ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه، به گردآوری اطلاعات بپردازد. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعات خود را به مکان مورد نظر برد. پرسش‌نامه، مصاحبه و مشاهده، از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.</p>	<p><b>۱۹. روش میدانی در پژوهش‌های علمی را توضیح دهید و مهم‌ترین منابع آن را ذکر کنید.</b></p>



<p>مرحلهٔ پردازش شروع می‌شود. پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده. برای مثال، درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان یک دهه در یک منطقه، با روش‌های آماری تجزیه و تحلیل می‌شود.</p>	<p>۲۰. پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، کدام مرحلهٔ پژوهش جغرافیایی آغاز می‌شود؟ با مثال توضیح دهید که این مرحله به چه معناست.</p>
<p>نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها</p>	<p>۲۱. آخرین مرحلهٔ کار پژوهشگر چیست؟</p>
<p>در این مرحله، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئلهٔ پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائهٔ دلایل علمی و منطقی، به تأیید یا ردّ فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.</p>	<p>۲۲. فعالیت پژوهشگر در مرحلهٔ نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهاد را توضیح دهید.</p>
<p>زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند، پاسخ می‌دهد و از طرح دوبارهٔ آن جلوگیری می‌کند.</p>	<p>۲۳. چرا پژوهشگر بعد از ردّ فرضیه‌اش نباید پژوهش خود را بیهوده بپندارد؟</p>

### برسش متن ..... صفحهٔ ۸ کتاب درسی

ابزارها و شیوه‌هایی که به جغرافی‌دانان کمک می‌کند تا بررسی‌های لازم را انجام داده و راه‌حل‌هایی مناسب پیشنهاد دهند چیست؟ نقشه، برسش‌نامه‌ها، عکس‌های هوایی، عکس‌های ماهواره‌ای و نرم‌افزارهای پردازشگر

### جغرافیا

درس ۲

### فعالیت (۱) ..... صفحهٔ ۹ کتاب درسی

به خبر داده‌شده توجه کنید و به سؤالات کلیدی جغرافیا پاسخ دهید.

#### توفان عصر یکشنبه بیست‌وهشتم تیرماه ۱۳۹۴

توفان در کن و سولقان تاکنون ۲۰ کشته بر جا گذاشته است. بر اثر این بارندگی و سیل، مقداری از کوه‌های سمت امام‌زاده داوود ریزش کرده است؛ تعدادی از درختان شکسته شده و به همراه مقداری سنگ، حرکت کرده و در مسیر پل کیگا قرار گرفته که تعدادی از شهروندان که در این مسیر قرار گرفته‌اند، جان خود را از دست داده‌اند. دو کارگر چینی شاغل در پل سنگان آزادراه تهران - شمال هم بین کشته‌شدگان حادثه هستند.

کجا؟ کن و سولقان

چه چیز؟ توفان

چرا؟ بر اثر بارندگی و سیل

کی (چه وقت)؟ عصر یکشنبه ۲۸ تیر ۱۳۹۴

چه کسانی؟ بیست نفر از مردم (دو کارگر چینی و تعدادی از شهروندان)

چطور؟ بر اثر حرکت سیلاب و ریزش سنگ‌ها